

Meddelarfriheten gäller för alla medborgare och således även för de offentliganställda. En anställd inom en myndighet anses i regel ha meddelarfrihet vid kontakter med medierna. En myndighet som sådan och den som officiellt har att företräda myndigheten omfattas dock inte av meddelarfriheten. Om en myndighet beslutar att informera medier genom t.ex. ett pressmeddelande hindrar således inte TF att ett ingripande sker med anledning av ett sådant beslut (se JO 1984/85 s. 278 f.). Detsamma kan gälla när den som officiellt har att företräda en myndighet uttalar sig i massmedia. Verkschefer och vissa andra högre befattningshavare kan nämligen ofta ha en sådan ställning att de som personer är intimt förknippade med de tjänster som de upprätthåller. Det kan då vara svårt att avgöra när de uttalar sig på myndighetens vägnar eller som medborgare i allmänhet. En gräns torde få dras mellan å ena sidan uttalanden som helt klart görs i tjänsten av någon som företräder myndigheten och å andra sidan uttalanden som visserligen har samband med tjänsten men snarast har karaktär av personliga meningsyttringar. De förstnämnda torde normalt inte omfattas av meddelarfrihet medan de sistnämnda i princip torde skyddas.

Vid en bedömning utifrån de ovan redovisade utgångspunkterna kan det i detta fall anses att de uttalanden som har ifrågasatts av anmälarna har skett på myndighetens vägnar och således vara av sådan karaktär att de inte omfattas av meddelarfriheten. Det föreligger då inte något hinder för Justitiekanslern att inom ramen för sin tillsynsverksamhet i och för sig granska eller vidta åtgärder med anledning av de förhållanden som avses med anmälan.

För tjänstefel döms den som uppsåtligen eller av oaktsamhet vid myndighetsutövning genom handling eller underlåtenhet åsidosätter vad som gäller för uppgiften (20 kap. 1 § brottsbalken).

De uttalanden som enhetschefen har gjort har inte skett vid myndighetsutövning. Redan på grund av detta förhållande kan något ansvar för tjänstefel inte komma ifråga. Det finns inte heller underlag för ett antagande om att något annat brott skulle ha begåtts genom uppgiftslämnandet. Det finns skäl att med anledning av anmälan vidta någon åtgärd i övrigt inom ramen för Justitiekanslerns tillsynsverksamhet.

Ärendet, som har föredragits av hovrättsassessorn Maria Wagermark, avslutas

På Justitiekanslerns vägnar

Daniel Kjellgren